NYBRO KOMMUN

Att bilda förening

Nybro kommun

Framtaget av: Samhällsbyggnadsförvaltningen, sport och fritid april 2024
Revideras: Vart tredje år
Ansvarig för revidering: Sport- och fritidschef

ATT BILDA EN FÖRENING

I Sverige råder organisationsfrihet, vilket innebär att vem som helst har rätt att bilda förening och kring vad som helst. En förening ska vara öppen för alla som medverkar och deltar i enlighet med föreningens mål. Att starta en ideell förening är en givande process som innebär att du och andra engagerade personer kan arbeta tillsammans för ett gemensamt mål.
Det som krävs är ett antal personer som bestämmer sig, antar stadgar, utser en styrelse och ett föreningsnamn. Föreningen och dess styrelse är endast ansvariga inför sina medlemmar och har rätt att själv bestämma hur arbetet ska utföras samt vilka man ska samarbeta med.
Som en ideell förening finns det många fördelar. Ett exempel är att det finns ett antal bidrag att söka från kommunen och det finns också annan hjälp att få. Som en förening har ni möjlighet att påverka samhället i stort.

HUR GÅR DET TILL?

Möte för bildande

För att bilda en förening behöver en grupp människor börja med att samlas till ett uppstartsmöte, ett s.k. konstituerande möte samt föra anteckningar från detta möte. Under uppstartsmötet väljs en interimsstyrelse, d.v.s. en tillfällig styrelse, som bl.a. skriver ett förslag till stadgar, föreningsnamn samt lägger förslag på personer för de olika styrelseposterna samt till revisorer och valberedning. Inför uppstartsmötet bör även kontakt tagits med eventuellt riksförbund.

Stadgar

När man bildar en förening måste det finnas riktlinjer för föreningens arbete. Det är viktigt att föreningen formulerar sina egna stadgar utifrån den egna föreningens syfte och verksamhet. När det gäller de föreningar som skall syssla med idrott och kommer att ansluta sig till riksidrottsförbundet (RF) rekommenderas RF:s normalstadgar. Kontakta RF för mer information www.rf.se
Stadgar kan innehålla följande:

- Föreningens namn
- Mål och uppgifter för föreningen
- Vilken inriktning föreningens verksamhet ska ha
- Vilka personer som ska bli medlemmar i föreningen
- Hur man blir medlem i föreningen och hur man gör för att lämna den
- Medlemmarnas rättigheter och skyldigheter
- På vilket sätt föreningen beslutar om medlemsavgifterna (normalt gör man det på ett årsmöte)
- Verksamhetsår - räkenskapsår (Under denna rubrik talar man om ifall föreningens verksamhetsår följer kalenderåret (1 jan - 31 dec) eller någon annan indelning)
- Regler för föreningsmöten och årsmöten
- När och hur man kallar medlemmarna till möten och årsmöten (det är vanligt att man gör det minst två veckor före mötesdagen)
- Hur lång tid före ett möte som medlemmarna ska skicka in sina förslag (motioner) till styrelsen
- Beslutsordning
  - Hur besluten ska fattas vid årsmöten och andra medlemsmöten. Enligt somliga stadgar måste minst två tredjedelar av de närvarande vara överens för att de ska kunna fatta ett beslut. Enligt andra räcker det att minst hälften är överens
  - När öppen och sluten omröstning ska användas. En öppen omröstning innebär att alla kan se

hur medlemmarna röstar, tex vid handuppräckning. Vid en sluten omröstning använder man röstsedlar, de enskilda medlemmarnas beslut är alltså hemliga

- Man måste också bestämma hur man ska göra för att ändra i stadgarna, vanligt är att två medlemsmöten efter varandra måste fatta samma beslut för att kunna ändra stadgarna. Dessutom är det vanligt att minst två tredjedelar av de närvarande medlemmarna ska vara överens för att kunna ändra stadgarna.

Första årsmötet

När uppstartsmöte har hållits ska föreningen hålla ett första medlemsmöte, s.k. årsmöte där medlemmarna väljer den ordinarie styrelsen, valberedning och revisorer. Styrelsen består av ordförande, vice ordförande, kassör, sekreterare, ledamöter och suppleanter.
På det första årsmötet beslutar man också om stadgarna och när man ska ha årsmöten i framtiden. En förening är demokratisk, det vill säga alla medlemmar har lika stor rätt att påverka och alla är lika viktiga. När man ska besluta om något har varje medlem en röst.

Registrering

När man startar en förening i Sverige så behöver den inte registreras eller godkännas enligt någon lag. Man kan alltså bilda en förening utan tillstånd från några myndigheter. Föreningen måste dock följa de lagar och regler som gäller i samhället.
Vanligt är att när man startar en förening ansöker man också om ett organisationsnummer. För att få ett organisationsnummer krävs registrering hos skatteverket www.skatteverket.se Organisationsnumret är skattemyndighetens kontrollnummer på föreningen och det kan jämföras med ett personnummer. Tillsammans med ansökan om organisationsnummer måste föreningens stadgar och kontaktuppgifter på föreningens styrelse bifogas.

För att kunna få bidrag från kommunen eller annan myndighet måste föreningen också ha ett post- eller bankgironummer dit bidraget kan betalas ut. För att kunna få bidrag av kommunen ska föreningen även efter varje årsmöte skicka in årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning till sport och fritid.

ÅRSMÖTE

Årsmötet är det viktigaste mötet i föreningen. Det är då alla medlemmar bestämmer vilka som ska sitta i styrelsen. Det är också på årsmötet som man bestämmer vad föreningen ska arbeta med. Årsmötet kan ändra i stadgarna. Ett årsmöte ska hållas en gång per år. Årsmötet bör alltid ta upp följande:

- Godkännande av kallelsen till årsmötet
- Upprop – röstlängd (kontroll så att bara medlemmar röstar)
- Godkännande och fastställande av dagordningen
- Val av mötesfunktionärer: mötesordförande, sekreterare, justerare (justerare är den som granskar och godkänner protokoll och också är rösträknare)
- Behandling av verksamhets-, ekonomisk– och revisionsberättelsen
- Ansvarsfrihet för styrelsens verksamhet under året
- Val av styrelse och revisorer

Dessa frågor kan årsmötet också behandla

- Förslag från styrelsen
- Motioner
- Budget
- Fastställande av medlemsavgift

MEDLEMSMÖTE

Mellan årsmötena kan föreningen ha medlemsmöten då man t.ex. tar upp viktiga frågor som uppkommit och som man behöver alla medlemmars synpunkter på. Styrelsen kallar till medlemsmöten och arbetar sedan efter vad som beslutats där.

EN STYRELSES ARBETE OCH UPPDRAG

Årsmötet väljer vilka medlemmar som ska sitta i styrelsen. Hur många ledamöter som ska sitta i styrelsen står i föreningens stadgar dock bör ordförande, sekreterare och kassör alltid finnas och bestå av tre olika personer.
Det som händer i föreningen och hur föreningen ska jobba är det styrelsen som tar beslut om. Stadgarna är underlaget som bestämmer riktlinjerna och utifrån det ska styrelsen jobba framåt och tillvarata medlemmarnas intressen. Medlemmarna i föreningen skall naturligtvis engagera sig i föreningens aktiviteter och styrelsen bör fördela arbetsuppgifter till medlemmarna.

Ordförande

Ordföranden har till uppgift att

- Leda föreningens arbete
- Sammankalla och leda styrelsesammanträden
- Representera föreningen och ha kontakter med myndigheter
- Fördela arbetsuppgifter inom och utom styrelsen
- Stimulera medlemmarna
- Vara firmatecknare enligt stadgarna

Kassör

Kassören har till uppgift att

- Förvalta föreningens kassa och medel som finns på post– och/eller bankgiro
- Inkassera medlemsavgifter
- Verkställa in– och utbetalningar
- Sköta föreningens bokföring och upprätta bokslut
- Vara firmatecknare enligt stadgarna

Sekreteraren

Sekreteraren har till uppgift att

- Skriva protokoll vid sammanträden
- Sköta föreningens post
- Handha föreningens samlade handlingar
- Kalla till möten

Suppleanter

En suppleant är en ersättare för en ledamot vid dennes frånvaro.

Firmatecknare

En firmatecknare är den person som får skriva under handlingar i föreningens namn. De här handlingarna blir bara giltiga med de aktuella firmatecknarnas namnunderskrift. Handlingar det gäller är till exempel brev, bidragsansökningar eller bank- och posthandlingar. Det vanligaste är att ordföranden och någon annan i styrelsen får uppdraget att ”teckna föreningens firma”. De som blir firmatecknare får antingen förtroendet att skriva under handlingar själv eller bara tillsammans med den andra firmatecknaren i föreningen. Det här beslutas på årsmöte av alla föreningens medlemmar

tillsammans. Firmatecknarna måste vara myndiga (fyllda 18 år). Styrelsen skall även besluta om vilka som skall teckna postgirokontot och eventuellt bankkonto. Beslutet måste anges i ett protokoll så att posten/banken kan få ett protokollsutdrag.

Revisorer

Vid val av styrelse utser föreningen samtidigt två revisorer och eventuellt revisorssuppleanter. Revisorerna har till uppgift att kontrollera styrelsens arbete och bokföring. De ska också kontrollera att styrelsen har gjort det som medlemmarna har bestämt. Det går bra om revisorn är en av föreningens medlemmar, men hon/han får inte sitta i styrelsen och det är inte heller lämpligt om revisorn är släkt med någon i styrelsen (då kan det uppstå en jävsituation). Revisorerna skriver en "rapport", så kallad revisionsberättelse. Där ska de föreslå om styrelsen får ansvarsfrihet eller inte - alltså om styrelsen får godkänt för det arbete som de gjort under året.

Valberedning

Valberedningen har till uppgift att föreslå kandidater till styrelsen. Det är bra om de som sitter i valberedningen har god insyn i föreningens arbete så de kan föreslå medlemmar som skulle vara passande för de olika uppdragen i styrelsen. Valberedningen kan väljas på års– eller föreningsmöte.

VAD SÄGER LAGEN?

Det finns ingen särskild lag för ideella föreningar men om en förening ska betraktas som juridisk person måste den ha stadgar och styrelse. Juridisk person innebär att föreningen äger sina egna tillgångar och ansvarar för dess skulder. Är inte föreningen juridisk person så är det den som skriver under olika handlingar som blir ansvarig för dem personligen. Det finns böcker och annat att läsa mer om vilka lagar och regler som gäller för en juridisk person.

Ska en ideell förening bedriva näringsverksamhet (affärsverksamhet) så måste föreningen deklarera och kommer eventuellt få betala skatt. Kontakta skatteverket www.skatteverket.se för mer information.

MÅSTE EN IDROTTSFÖRENINGEN VARA ANSLUTEN TILL RF?

En idrottsförening behöver inte vara ansluten till RF. Men det finns ett flertal indirekta fördelar vid medlemskap i förbund inom RF. . Kontakta RF för mer information www.rf.se

NYBRO KOMMUNS FÖRENINGSREGISTRET

För att nå ut till fler människor med er förening är det en god idé att anmäla er till kommunens föreningsregister. Vill er förening synas i föreningsregistret så gör ni en föreningsansökan via Nybro kommuns boknings- och bidragssystem Interbook GO (IBGO) www.ibgo.nybro.se
Er ansökan kommer att granskas och godkänas innan föreningen syns i det publika föreningsregistret

STÖD I FÖRENINGSFRÅGOR?

Om ni har funderingar, frågor eller behöver stöd i föreningsfrågor är ni välkommen att kontakta Nybro kommun, sport och fritid på e-post fritd@nybro.se eller via telefon 0481-45 321.

Lycka till med att starta er ideella förening!